

EKKLESIA AMSTERDAM zondag 21 april 2019 - Pasen

Een stad van bomen als een tuin

Mirjam Rigterink

---

1. Vanmorgen vertoeven we een uurtje samen in de tuin. Op het spoor gezet door dichtregels die we hier bijna elke zondag lezen: “Als het geen droom, geen leugen is, dat er goed land zal zijn: een stad van bomen als een tuin, met woningen voor iedereen, geef ons dan daar te komen.” Een stad als een tuin, hoe zou dat eruit zien? Het zou een stad zijn met woningen voor iedereen, zegt de dichter. Ondanks haar – naar het schijnt – miljoen bomen, en haar eretitels “Europese hoofdstad van de bomen” in 2012 en “Iepenhoofdstad van de wereld”, is Amsterdam dát nog niet – een stad met woningen voor iedereen...

2. Oeroude kleitabletten van de oude Sumeriërs, die in Mesopotamië woonden, vertellen ons dat in hun scheppingsverhalen steden al gelijk werden “mee-geschapen”. Dus de ene god bouwt steden, de andere plant tuinen. Tuinen, wijngaarden, bomen, akkers.. de bijbel staat er vol mee. God heeft groene vingers. Het verhaal van Pasen begint en eindigt ook in een tuin: van de Hof van Olijven naar de graftuin waar Jezus wordt begraven. Gezaaid als een graankorrel, in de aarde ontkiemd en uit de grond opgestaan, zo is over Jezus gedicht. In de vroege ochtend van de derde dag ontmoet Maria hem en ziet hem aan voor de tuinman. Misschien geen gekke gelijkenis voor iemand die de zoon genoemd wordt van een god die, aan het begin van zijn verhaal met mensen, een tuin plantte.

3. Het verhaal van Maria en Jezus is eigenlijk twee opstandingsverhalen in één. Het vertelt dat het verhaal van Jezus niet afliep met zijn dood. Het vertelt ook hoe Maria opstond uit haar verdriet, haar wanhoop. En wat daarvoor nodig was. Ten eerste: het kostte tijd. Drie dagen klinkt niet veel. Veertig jaar door de woestijn, dat is al een stuk langer. Maar dat zijn beiden natuurlijk geen feitelijke aanduidingen. Hoe lang het kost om op te staan, of om beloofd land binnen te trekken, dat weet je nooit. Dat kan iedereen vertellen die op een doodgelopen weg heeft gezeten. Het kost tijd. En afdwingen kun je het niet.

4. Dát is zo herkenbaar verteld in het verhaal van Kikker en Pad. Je kunt het zaad soms wel de grond uit SCHREEUWEN. Maar dat helpt niks. Ik schreef het op en dacht: Ho ho, we zijn toch niet van het “Stil maar, wacht maar, alles wordt wel een keer nieuw”? Nee, zo lezen we niet. Genesis vertelt dat we medescheppers zijn, beeld en gelijkenis van een tuinman. Dus hop, er moet geschoffeld en gezaaid. Maar dat is niet het hele verhaal. Ja, we moeten aan het werk voor die nieuwe wereld. In onze stad. In onze familie, onze vriendenkring, op ons werk. En dat kost wat. Soms weinig en soms kost het heel veel. We delen in onze ‘dienst van de tafel’ niet voor niets geen mooie ronde broodjes uit, we delen gebroken brood. Je breekt en je zaait, maar je hebt het niet in de hand en we weten lang niet altijd of we wel op de goede weg zitten. *Ge moet het eenzaam laten*, dichtte Ida Gerhardt over zaad in de aarde. Soms is dat wat er op zit, vrees ik. Al betekent dat niet gemakkelijk achterover leunen in je tuinstoel. Het is uithouden, het is moed houden, het is geloven tegen beter weten in. Wachten, goed blijven kijken om te zien waar ik weer iets kan doen, me ook laten verrassen soms, als het anders gaat dan ik dacht maar toch óók gaat. Doet me denken aan een tuinman die zes dagen werkte en toen rustte. Nu iemand anders aan zet. De mens aan zet. Wat zou die ervan maken?

5. En soms wórdten we verrast. Maken we ons zorgen over populisme in Europa, worden in Slowakije de verkiezingen gewonnen door een advocate met een groen verleden, die campagne heeft gevoerd zonder modder gooien, zonder populisme, sterker: met gelijke rechten voor lhbt. Stevo Akkerman in Trouw schreef de volgende morgen: je moet voorzichtig zijn met dingen tot politieke lente uit te roepen maar ik ga ervoor: ik hoop zelfs op een zomer. En dan beschrijft hij welke hoopvolle ontwikkelingen hij verder ziet in de regio.

6. Goed, dus het kost tijd. En het vraagt geloven tegen beter weten in. Maar: hoe doe je dat? Ik weet het niet. Het helpt mij te weten dat ik niet alleen ben, maar deel van die slingerende stoet die vaak niet weet waarheen, maar die wel samen onderweg is. En het helpt me te zien dat het GEBEURT, opstaan uit de dood, nog steeds. Laat dit daarom een plek zijn waar we elkaar zulke verhalen vertellen. Vanmorgen een verhaal uit deze stad, verteld in de prachtige HUMAN-documentaire *Vrouwen van Venserpolder*, nog steeds te zien bij de NPO. Venserpolder is een wijk in Amsterdam Zuidoost. Het is een wijk met veel armoede, eenzaamheid en criminaliteit. Bewoners van de 16 flatblokken, veelal alleenstaande moeders, komen weinig buiten, hebben weinig contacten. De flatblokken zijn gebouwd rond een binnentuin. De binnentuin van blok 10 was jarenlang gesloten geweest vanwege criminele activiteiten. Maar dan begint een aantal vrouwen daar samen een moestuin. In de loop van de documentaire vertellen de vrouwen over hun leven: over schulden, huiselijk geweld, eenzaamheid, heimwee, ziekte, familie in de gevangenis. De tuin wordt een plek om elkaar te ontmoeten, om verdriet te delen over hoe het is om iemand om wie je geeft in de gevangenis te weten, om op taart te trakteren als je na jaren eindelijk uit de schuldsanering bent. In één seizoen tijd staat de tuin niet alleen vol bloemen en groenten, maar groeit er ook wat een van de vrouwen aan het eind van de documentaire 'een tuinfamilie' noemt: mensen die elkaar troosten, iemand die je mist als je even niet komt opdagen of die jou letterlijk helpt om je boontjes doppen. Mensen die je zien. Die jou bij naam en toenaam roepen, zoals Jezus Maria riep misschien. Wat dat teweeg kan brengen, daar gaat "opstaan en leven" volgens mij over.

7. Dus daarom voor geduldige en iets minder geduldige mensen, voor hoopvolle en iets minder hoopvolle, en voor wie heen en weer slingert tussen al die dingen en worstelt met wánnere de handen uit de mouwen en wánnere de handen even op de rug al zou je nog zo graag... voor iedereen met groene en iets minder groene vingers, tot slot deze dichtregel, ook uit een ons bekend liedje: 'Zaa sterren van liefde, een tuin waar jij morgen zal leven'. Dat is Venserpolder, denk ik, waar vrouwen laten zien hoe je op kunt staan en in elkaars bekenden kunt veranderen. Zullen we dan het voorbeeld van Pad toch maar volgen en onszelf een beetje moed inzingen? Want... wie weet. Praten tegen je planten schijnt te helpen. Waarom zingen niet?

Dat het zo mag zijn.